

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№ 10

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1997 sahifa.

2025-yil, oktyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayeich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldashaeva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldashaeva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO‘LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O‘RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoira Azimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO‘RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO‘RSATKICHLARI O‘RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o‘g‘li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o‘g‘li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o‘g‘li	
TO‘LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o‘g‘li	
O‘ZBEKISTON SANOATINING “YASHIL” IQTISODIYOTGA O‘TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o‘g‘li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O‘ZBEKISTONDA TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA KAMBAG'ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURSLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI.....	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQRUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Xushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'ydinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O‘SISHGA YERISHISHDA SUN‘IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO‘LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQQA TIZIMIDA QO‘LLASH MASALALARI	240
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO‘LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEKANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO‘QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA “YASHIL” MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoza Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO‘JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o‘g‘li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS’ APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma‘mirjon o‘g‘li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Tohirova Gullola Mirkamolovna	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA‘LIMI BITIRUVCHILARINING O‘RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM.....	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO‘NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Rahmatxo‘jayev Axrorxo‘ja Akmal o‘g‘li	
TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидахраловна	
QISHLOQ XO‘JALIGI TA‘MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLIVAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA‘LIM YO‘NALISHLARINI YO‘LGA QO‘YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI.....	329
Turg‘unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI.....	338
Z. Teshayev	
O'ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	343
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	349
Ismailov Allayor Rashidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI.....	355
Yusupov Farxod Adamboyevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO'NALISHLARI	359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	363
Saatmurotov Shohrux Zafar o'g'li	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO'SHIMCHA IMKONIYATLARI TO'G'RSIDA.....	374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA "XIZMATLAR IPOTEKASI" MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI	379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	
ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ.....	384
Суюнов Шохзодбек Мурод угли	
XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA)	389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBGA OLIHDA XORIY TAJRIBASINI QO'LLASH	395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	399
Muminov Sherzod Kholmiraevich	
DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT	404
Azimov R.B.	
AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH	409
Xolto'rayev Islom Ilhomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI	416
Sayipov Begzod Rahimovich	
TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI	422
Sadikov Iskandar Gayratovich	

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	433
<i>Isoqov Zafarjon Zokirjonovich</i>	
TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI	438
<i>Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li</i>	
РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ.....	446
<i>Далиев Ахтам Шарафудинович</i>	
TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI.....	454
<i>Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li</i>	
TURISTIK KLASTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	458
<i>Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li</i>	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI.....	462
<i>Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi</i>	
XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEKANIZMLARI.....	467
<i>Xudoyorov Lochinbek Bahromovich</i>	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА.....	472
<i>Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна</i>	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMI.....	478
<i>Ho'jaqulov Bobur Rustam o'g'li</i>	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI	483
<i>Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna</i>	
"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES"	485
<i>Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova</i>	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURSLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI.....	493
<i>Abduraxmonov Akmal Nurmamat o'g'li</i>	
GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI	498
<i>M.Sh. Tolipov</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	504
<i>Буранбаева Шоира Рустамовна</i>	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	508
<i>Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li</i>	
YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI.....	513
<i>Aknazarova Zebiniso Bagdadovna</i>	
ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI	518
<i>Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i>	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI	524
<i>Salimov Burxon Abubakirovich</i>	
"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	530
<i>Berdiyeva Aziza G'anisher qizi</i>	

SIRKULAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI	535
Sodikov Zokir Rustamovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME'YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH.....	541
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
MINTAQA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH.....	548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna	
XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O'ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI	555
Qodirjonov A.M.	
TO'QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI.....	559
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА.....	564
Салихбаев Нурсултон Равшанович	
IJTIMOIIY NIHOYA TIZIMI VA IJTIMOIIY TIBBIY XIZMATLAR O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI.....	572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich	
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB VARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА.....	577
Еримбетова Улбосын Маратовна	
TASHQI SAVDO VA INVESTITSIYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI.....	582
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
“O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESLAR UCHUN SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIYAVIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH”	586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o'g'li	
FARMATSEVIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
O'ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI	596
Ergashev To'liqin Shokirovich	
HUDUDIIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	606
Xodjayev Aziz Shovkatovich	
MAHALLIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI	611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН.....	623
Хошимова Камилла Навфал қизи	
IMITATION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI.....	633
Qodirov Zohidjon Eralievich	

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	637
Turdiyeva Kumush Erkinovna	
SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK.....	641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI	648
Elbaeva M.R.	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	653
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQRISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI	657
Achilov Ilmurad	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	663
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	669
Sapayev Axmed Durdibayevich	
SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO'LLASH.....	674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	681
Abdullayev Shaxzodbek	
ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN	686
Shaymanova Nigora Yusupovna	
MAKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOL VA JAMG'ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O'ZBEKISTONDA O'ZGARISHI TENDENSIYALARI	691
Rustamov Narzillo Istamovich	
CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA "BIG MIDDLE" NAZARIYASIDAN FOYDALANISH.....	697
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI.....	701
Ermetov Amirbek Ismailovich	
FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO'YICHA XITOIY TAJRIBASI.....	708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR.....	712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova	
TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI.....	725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
BURNOUTNING OLDINI OLIH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI.....	731
Ergasheva E'zoza Dilshod qizi	
O'ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLIHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O'ZARO INTEGRATSIYASI.....	742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	748
Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI.....	754
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
ВОЗОБНОВЛЕНИЕ ДОБЫЧИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ИЗ ТРЁХ СКВАЖИН УЧАСТКА ХОДЖАСАЯТ ГКМ ДЕНГИЗКУЛЬ.....	758
Набиев Шахзод Темурович, Иргашбаев Шоҳрух Фаррух угли, Маннафoв Улугбек Умар угли	
MADANIY TURIZM INDUSTRIYASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	764
Toxirov Dilyor Davlatovich	
MOLIYAVIY AUTSORSING NAZARIYALARI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	768
Babadjanov Umidbek Kamildjanovich	
TURIZM – TARIXIY XOTIRA VA ZAMONAVIY XIZMATLAR UYG'UNLIGI IFODASI.....	773
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOHIYATI VA BAHOLASH MEZONLARI.....	777
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	784
Ro'ziyeva Shaxlo Salimboyevna	
AXBOROT TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH VA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISHNI QO'LLAB-QUVVATLASH.....	788
Samiyeva Maftuna Faxriddin qizi	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI DAROMADLILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	791
Sanayev Javoxir Shovkat o'g'li	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	796
Maxmudov S.T.	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ.....	801
Юсупова Н.Т.	
SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY O'SISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY FAKTORLAR TAHLILI.....	807
Rahimova Mushtariybegim Muxammadg'olib qizi	
DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OQIBATLARI.....	812
Abdumalikova G.F.	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA SIYOSATINI SAMARALI BOSHQARISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSION ASOSLARI.....	821
Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	
RAQAMLI AVIATSIYA EKOTIZIMI: AI/ML, DIGITAL TWIN VA BLOKCHEYN INTEGRATSIYASI.....	828
Azimova Moxinur Nozimovna	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEKANIZMLARI.....	834
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATINING REKREATSIYA RESURLARI VA DAVOLASH-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI SALOHIYATI.....	839
Murtazayeva Gulrux Isabek qizi	
MINTAQALAR TURISTIK-REKREATSION IMKONIYATLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY GIS USULLARINI QO'LLASH (SARIOSIYO TUMANI MISOLIDA).....	845
Safarov Manuchexr Axtam o'g'li	
XITOIY TAJRIBASI ASOSIDA INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	852
Tirkashev Farruxjon Xolyigitovich	
TURIZM FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHGA OID NAZARIY BILIMLARNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI.....	857
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	

TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI MUSTAHKAMLIGINI BAHOLOVCHI KO'RSATKICHLAR TIZIMI	863
Raxmanov Iloxom Xurramovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Maxsudov Sherzod Solijonovich	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	877
Mahmudov Sarvar	
ATROF-MUHITGA OID FISKAL KO'RSATKICHLAR ASOSIDA MINTAQAVIY BAHOLASH	882
Zilola Rahmatova	
XORAZM VILOYATI TUMANLARIDA EKSPORT SAMARADORLIGI: STOXAСТИK CHEGARAVIY TAHLIL (SFA) ASOSIDAGI EMPIRIK YONDASHUV	887
Fozil Xolmurotov	
МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ БЕДНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПОДХОДЫ И НАЦИОНАЛЬНАЯ СПЕЦИФИКА.....	900
Мамаризоев Жахонгир Исохонович	
EKOLOGIK VAZIYAT VA AHOLI SALOMATLIGINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	905
Egamqulov Husniddin Erkaboyevich	
CHO'L HUDUDLARIDA TURISTIK RESURLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	911
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Mavlonov Ahmadjon Muhammadovich	
КОНЦЕПЦИЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ И ИЗМЕРЕНИЯ ЭФФЕКТОВ ЗАНЯТОСТИ В ЭКОЛОГО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	918
Сагидуллин Фарид Радикович	
ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В СФЕРЕ ПРОДВИЖЕНИЯ И СБЫТА ТОВАРОВ И УСЛУГ В ИНДУСТРИИ ГОСТЕПРИИМСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	927
Бабаджанова Лола Шопулатовна	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQATNI RIVOJLANTIRISHDA QISHLOQ XO'JALIGINING ROLI.....	935
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich, Bustonov Komiljon Kumakovich	
TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA'MINLASHNING AYRIM MASALALARI	943
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
TA'LIM KLASTERLARI KONTEKSTIDA BOSHQARUVNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA STRATEGIK YECHIMLARI: TRIPLE HELIX MODEL ASOSIDA TAHLIL.....	947
Imamova Nilufar Asamutdinovna	
EKOLOGIK TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI.....	954
Xamdullayeva Gulhoyo Ergash qizi	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI	960
Sirojiddinov Kamoliddin	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	967
Seytimbetov Kabul Serimbetovich	
AGROTADBIRKORLIK FAOLIYATINING ASOSIY FUNKSIYALARI VA RIVOJLANISH QONUNIYATLARI.....	971
Nasriddinov Xusanbek Sadriddin o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISH: QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARI	976
Abdusattorov Abdusamat Sobirovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA MENEJMENT QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI	981
Karieva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA O'QUV DASTURLARINING KAPITAL ZICHLIGI	989
Dusanov Salim Mamarasulovich	

QATTIQ CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA INNOVATSION MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	995
Temirov Azizbek Voit o'g'li	
STRATEGIK REJALASHTIRISH ORQALI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	1002
G.Ya. Muxibova, O.U. Sharifxodjayeva, O. To'rabekova	
ДЕТЕРМИНАНТЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ РАБОЧЕЙ СИЛЫ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	1009
Шакаров Зафар Гаффорович	
TURIZM KLASTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1018
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi, Farxodova Shohnoz Umidbek qizi	
TELEKOMMUNIKATSIYA SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRUVCHI ZAMONAVIY YONDASHUVNI ISHLAB CHIQISH	1027
Xojiyeva Nazokat Davronbekovna	
QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	1034
Shodiyeva Zarinnabonu Shodi qizi	
O'ZBEKISTON QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	1039
Qurbaniyozov Shaxzodbek Karimovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA HISOB SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1044
Qurbanbayev Jurabek Eruvboyevich	
FINTECH TEXNOLOGIYALARI VA ULARNING KORXONA LIKVIDLIGIGA TA'SIRI.....	1048
Karimov Xondamir Jamshid o'g'li	
IMPROVING STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING OF INCOME AND EXPENSES.....	1056
Pardaeva Shakhnoza Abdinabievna	
DIGITAL SKILLS AND ACCOUNTING EDUCATION: NEEDS AND GAPS IN UZBEK HIGHER EDUCATION – CURRICULUM IMPLICATIONS FOR THE DIGITAL AGE	1061
Rustamova Iroda Bahtiyorovna	
TIJORAT BANKLARINING KREDIT XIZMATLARI: ZAMONAVIY TAHLIL VA TARAQQIYOT TENDENSIYALARI.....	1066
Jo'rayeva Zarifa Bahodir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING YUQORI SIFATLI RIVOJLANISHINI TA'MINLASH	1073
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOTNING BARQAROR RIVOJLANISH	1079
Kuvotova Dilnora Kaxramonovna	
MAHSULOT, ISH (XIZMAT)LAR TANNARXIGA KIRITILADIGAN MODDIY XARAJATLAR VA ULARNI HUIJATLASHTIRISH.....	1084
Bolibekov Baxtiyor Achilovich, Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
AYOLLARNING YETAKCHILIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA TO'SIQLARI	1088
Baymuratova Guldjahan Xamdamovna	
INVESTITSIYA FAOLIYATINI MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH AMALIY TAHLILI JARAYONLARI.....	1093
Boboqulov Akmal Muborakbekovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOB, IQTISODIY TAHLIL VA AUDIT TIZIMLARINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI	1099
To'laganov Ziyovuddin Kamolitdin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING IQTISODIY O'SISHDAGI AHMIYATI	1105
Nematullo Zuvaydullaev	

GLOBAL OZIQ-OVQAT TIZIMIDA AQSH IMPORT-EKSPORT SIYOSATI VA UNING MILLIY OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI	1109
Matjonov Bekjon Ravshonbekovich	
ЭКОТУРИСТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ И РЕСУРСЫ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ.....	1119
Каримова Фотима Абдурасуловна	
RAQAMLI IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONDA ELEKTRON SAVDO VA TO'LOV TIZIMLARINING RIVOJLANISHI.....	1124
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA IPOTEKA KREDITLARINI RIVOJLANTIRISHDA ILG'OR XORIY TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1128
Tohirov Muhammad Bobur Tohir o'g'li	
KATTA HAJMLI MA'LUMOTLARDAN OVOZLI XABARLARNI AJRATIB OLIISHDA PARALLEL HISOBLASH ALGORITMLARI VA UNING DASTURIY MAJMUASINI ISHLAB CHIQUISH	1135
Jummayeva Yulduz Achilovna	
MAMLAKATDA NODAVLAT VA NOTIJORAT TASHKILOTLARNI MOLIYAVIY TA'MINLASH MEKANIZMLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1141
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
TURISTIK KORXONALARDA BREND KAPITALI TUSHUNCHASI VA UNING TARKIBIY ELEMENTLARI.....	1146
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
IPOTEKA KREDITLARINI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	1155
Rasulov Doniyor Dilmurod o'g'li	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA SOLIQA TORTISHNING TARTIBGA SOLISH FUNKSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	1161
Sulaymonov Farrux Shuxratovich	
QORAQALPOG'ISTON AGRAR TARMOG'IDA TRANSFORMATSION O'ZGARISHLARNING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	1166
Mambetnazarov Baxit Bisenbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI STRATEGIK BOSHQARISHNING DOLZARBLIGI	1171
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	
TOSHKENT SHAHRIDA SHAHARSOZLIK JARAYONLARINING EKOLOGIK OQIBATLARI	1175
Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Olimov Anvarjon Atamirzayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA UNDA XORIJIY INVESTITSIALARNING ROLI.....	1182
Nazarova A.N.	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY BOSHQARISHNING AYRIM JIHLATLARI.....	1187
Mamatov O'tkir Botir o'g'li	
JANUBI-G'ARBIY O'ZBEKISTONDA CHORVACHILIK TARMOQLARINI PROGNOZ QILISHNING GEOGRAFIK JIHLATLARI (NAVOIY VILOYATI MISOLIDA)	1191
Xudoyberdiyeva Iroda Abduxomidovna	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISHDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHNING MOLIYAVIY SAMARADORLIGI.....	1199
Tangrieva Farida Abdukarimovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUARISH KORXONALARINING IQTISODIY BARQARORLIGIDA INNOVATSION FAOLIYATNING AHAMIYATI	1204
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
YASHIL MARKETING YONDASHUVI ORQALI KORXONALARDA RESURS SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1211
Sapayev Axmed Durdibayevich	
АНАЛИЗ И ОПТИМИЗАЦИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ И РАСХОДОВ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ	1216
Ташмухамедова Карима Саматовна, Якубова Сабина Алишеровна	

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA FERMER XO'JALIKLARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH.....	1222
B.B.Seilbekov	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOT VA EKOLOGIK BARQARORLIK SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	1226
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich	
ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF FOREIGN TRADE ACTIVITY IN UZBEKISTAN'S REGIONS AND FORECASTING REGIONAL FOREIGN TRADE UNDER WTO AND EAEU ACCESSION (BASED ON THE CASE OF KAZAKHSTAN).....	1230
Sitora Tojiqulova Sobirjon qizi	
BANKLARNING KREDIT RISKLARINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISHNING – COST OF RISK (COR) KO'RSATKICHI TAHLILI.....	1240
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
1-WIRE PROTOKOLI ASOSIDA BIOSIGNALLARNI UZATISH JARAYONI VA MA'LUMOTLAR STRUKTURASINI LOYIHALASH.....	1245
Mullajonova Fotima Tuychibayevna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA VA UNING XUSUSIYATLARI.....	1250
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o'g'li	
ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ.....	1257
Хамидходжаева Назира Махкамовна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI AYLANMA MABLAG'LARINI BOSHQARISH METODOLOGIYASI.....	1260
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIDA OZIYQ-OVQAT SANOATI VA UNING RIVOJLANISH HOLATI.....	1264
Xusanova Gavhar	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA LTE VA NR TARMOQLARINING BIRGALIKDA ISHLASHINI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	1270
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
THE OPPORTUNITIES OF PERSONALIZING TOURISM SERVICES THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	1276
Olimov Davron Olimovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ РАДИОЖУРНАЛИСТИКИ В ЭПОХУ ЦИФРОВОГО ЭФИРА: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА И ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ.....	1281
Мамадалиева Шахноза Абдумаликовна	
EFFECTIVE MANAGEMENT OF ADMINISTRATIVE PERSONNEL IN UZBEKISTAN'S PUBLIC UNIVERSITIES.....	1289
Inoyatov Orzubek Saidvaliyevich	
ZAMONAVIY MENEJMENTDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	1297
Igamberdiyeva Nasiba Babadjanovna	
DAVLAT QIMMATLI QOG'OZLARI MILLIY MOLIYA BOZORINI BARQARORLASHTIRISH OMILI SIFATIDA.....	1304
Rabiyev Akram Homitovich	
AKTSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVATSION JARAYONLARNI KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMI ASOSIDA TARTIBGA SOLISH ISTIQBOLLARI.....	1311
Xujaxonov Nuriddin Nasrullayevich	
ВОПРОСЫ ВНЕДРЕНИЯ И РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	1318
Худайберганава Зарофат Захидовна	
К ВОПРОСУ О РАССМОТРЕНИИ РИСКОВ ЛЕГАЛИЗАЦИИ НЕЗАКОННЫХ ДОХОДОВ В УЧЕБНЫХ МАТЕРИАЛАХ ПРОФИЛЬНЫХ ПРЕДМЕТОВ ПО БАНКОВСКОМУ АУДИТУ.....	1324
Мухамедова Севара Абдуллаевна	
MINTAQA SANOATIDA RAQAMLI XIZMATLAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONI.....	1336
Norov Murodjon Maxmudovich	

O'ZBEKISTON SHAROITIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH: HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	1342
Maxkamov Otabek Muxammadjonovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA O'RTA VA UZOQ MUDDATLI DAVRDA DAVLAT QARZINI BOSHQARISHNING AMALDAGI HOLATI TAHLILI.....	1351
Egamberdiyev Jonibek O'ralovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI O'RTASIDA RAQOBAT VA UNING MUAMMOLARI	1354
Mardonov Bahodir Bahronovich, Abdanov Rahmatillo Abdig'afurovich	
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH HAMDA TURMUSH DARAJASINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	1360
Xamdamov Shaxzod Ilxom o'g'li	
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	1365
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна	
SAVDO JARAYONIDA MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLANILISHI	1371
Jalalova Dildora Jamolovna	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN FINANCING IN UZBEKISTAN: LESSONS FROM SOUTH KOREA.....	1375
Karshieva Marjona Alisher kizi	
TURIZM XIZMATLARI EKSPORTI VA YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	1380
Qurbonova Malika Ahmad qizi	
SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	1384
Uzoqov Farhod G'afforovich	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI MEKANIZMI VA UNING RAQAMLI IQTISODIYOTDAGI RIVOJLANISHI....	1388
Ibadullayev Sanjar Sodiqmurotovich	
BANKLARDA MUAMMOLI KREDITLAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1392
Mitillayev Ibrohimjon Tursunpulatovich	
BUG'DOY HOSILDORLIGI VA YALPI HOSILINI TAHLIL QILISH HAMDA HISOBLASH USULLARI	1396
Uzoqova Ziyodaxon Abdug'afforovna	
RAQAMLI MOLIYAVIY XIZMATLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	1402
Muyassarzoda Fayziyeva	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH ORQALI AGRORESURLAR BOZORI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI OSHIRISH MASALALARI	1408
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich, Tashmuxeidova Yayra Atxamovna	
JAHONDA KREATIV SOHALARNI RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI DAVRDA IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI.....	1414
Ismailov Azizbek Ruzimaxammatovich	
OSIYO DAVLATLARI RAQAMLI JURNALISTIKADA AYOLLAR ISHTIROKI (JANUBIY KOREYA, HINDISTON, YAPONIYA) DAGI ZIDDIYATLAR.....	1425
Zakirova Oisha	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА: СОЦИОЛОГИЯ РОЛИ ЖЕНЩИН И ГЕНДЕРНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ В ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ	1431
Сиддикова Гулноза Абдумаликовна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR HISOBINI YURITISHDA TA'MINOT JARAYONINING AHAMIYATI.....	1437
Nuraliyeva B.	
TEMIR YO'L TRANSPORTI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	1443
Raximov Xasan Shukurjonovich	

XALQARO TASHQI ISHLARDA KATTA MA'LUMOTLAR TAHLILI VA MA'LUMOT DIPLOMATIYASI: AXBOROTNI STRATEGIK RAZVEDKAGA AYLANTIRISH	1450
Kurolov Maksud Obitovich	
TA'LIM BOSHQARUVIDA "YASHIL KO'NIKMALAR"NI INTEGRATSIYALASH VA BARQAROR RIVOJLANISH: TALABALAR VA TIZIMLARNI IQLIM HARAKATIGA VA YASHIL IQTISODGA O'TISHGA TAYYORLASH.....	1460
Esanova Shohida	
НАЛОГОВАЯ КУЛЬТУРА: СУЩНОСТЬ, ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	1468
Хамзина Динара Рашатовна	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI TANLANMA KUZATUV ASOSIDA O'RGANISH METODOLOGIYASI.....	1473
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich	
QURILISH MATERIALLARI KORXONALARIDA "YASHIL MENEJMENT" TIZIMINI JORIY ETISH	1482
Masharipova Sevvara Bekturdi qizi	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNING INNOVATSION USULLARI	1487
Marimova Indira Rasul qizi	
DAVLAT KORXONALARINI ISLOH QILISHNING ZAMONAVIY BOSQICHLARI VA O'ZBEKISTONNING XUSUSIYLASHTIRISH MODELI.....	1492
Murodov Orif Jumayevich	
TIJORAT BANKLARNING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING XORIY TAJRIBASI	1497
Sultanmuratova Dilrabo Shaylavbekovna	
ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ И ПУТИ ГАРМОНИЗАЦИИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ	1502
Киличева Ф.Б.	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARGA TA'SIRINI VAHOLASH	1507
Kurbanov Feruz Pirnazarovich, Qudratov Isлом Ismat o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	1511
Маденова Эльмира Нзаматдиновна, Махмудова Маяна Азатовна	
ПРАВОВАЯ ПРИРОДА СОГЛАШЕНИЯ О РАЗДЕЛЕ ПРОДУКЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1516
Мансуров Обид Зайнидинович	
РЕКЛАМА XIZMATLARI BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHGA OID NAZARIY QARASHLAR.....	1522
Xamrakulov Azamat Baxritdinovich	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARDA VOSITACHILARNI MOTIVATSIYALASH MASALALARI.....	1528
Jalilov Jamshid G'anijonovich	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI SUBEKTLARI O'RTASIDAGI O'ZARO HAMKORLIK MEXANIZMLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIGA MOS TRANSFORMATSIYASI	1534
To'rayev Shavkat Shuxratovich, Ibadullayev Sanjar Sodiqmuratovich	
YASHIL IQTISODIYOT VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	1540
Yaxshibayev Ulug'bek Shavkat o'g'li	
THE IMPORTANCE OF SPOKEN ENGLISH IN GLOBAL COMMUNICATION	1545
Dr. Mamatkulova Shohista Jalolovna	
MAHALLIY DAVLAT ORGANLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	1549
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
IQTISODIYOTNI DEKARBONIZATSIYALASH: MOHIYATI VA IMKONIYATLARI.....	1554
Xashimova Salima Nigmatullayevna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQRISHINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	1558
B.V.Mambetnazarov, Tureev Atabek Abatovich	

BUXORO VOHASINING MUSULMON ZIYORAT TURIZMI IMKONIYATLARINI BAHOLASH: ACES 3.0 METODIKASI ASOSIDAGI TAHLIL	1563
<i>Kurbanova Mohinur Xabib qizi</i>	
KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	1568
<i>Mustafakulova Nodira Primovna</i>	
BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNI OPTIMAL TASHKIL ETISH METODOLOGIYASI	1572
<i>Qodirov Baxodir Qudratovich</i>	
SUT VA SUT MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USLUBIY JIHLTLARI	1577
<i>Normuradov Nurbek Sunatilloevich</i>	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ВНУТРЕННИЙ АУДИТ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	1581
<i>Шарахметов Шерзад Шаазимович</i>	
O'ZBEKISTON "YASHIL" IQTISODIYOT SARI: QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH METODLARI.....	1588
<i>Qodirov Baxodir Tursunovich</i>	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING MOHIYATI VA MAZMUNI.....	1592
<i>Feruz Mirzoyeva Salimovna</i>	
YASHIL O'SISH, YASHIL IQTISODIYOT VA BARQAROR RIVOJLANISH: ATAMAVIY VA O'ZARO BOG'LIQLIK MASALASI.....	1597
<i>Djalilov Sardor Sadilloevich</i>	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISH ORQALI DAROMAD VA XARAJATLARNI DEKLARASIYALASHNING TUTGAN O'RNI	1601
<i>Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich</i>	
DIGITAL ECONOMY AND GREEN TECHNOLOGIES: INNOVATIONS ON THE ROAD TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT	1606
<i>Amiriddinova Madinabonu Zayniddin kizi</i>	
FARG'ONA VODIYSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TO'QIMACHILIK KORXONALARINING EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI VA ULARNI BAHOLASH	1609
<i>Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li</i>	
SIFAT VA RAQOBATBARDOSHLIK.....	1616
<i>Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich</i>	
O'ZBEKISTONDA IPOTEKA KREDITLASH JARAYONINI TASHKIL ETISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1620
<i>Mardiyev Akrom Djumaboyevich</i>	
BIRLAMCHI TIBBIY-SANITARIYA MUASSASALARINI NATIJDADORLIK INDIKATORLARI ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	1627
<i>S.J. Sultanov</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS NAZORAT VA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1633
<i>Ulashbayev Shohruh Abdivaxobovich</i>	
BIOMASSA ASOSIDA OZUQA ISHLAB CHIQRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKGA ERISHISHNINGNING AYRIM JIHLTLARI.....	1639
<i>Xazratkulov Niyoz Namazbayevich</i>	
STRATEGIC MANAGEMENT AND DEVELOPMENT OF CORPORATE TALENTS	1644
<i>Shoyunusova Arofat, Sanjar Mirzaliev</i>	
AGROTIZIMDA ANOR YETISHTIRISHNING O'RNI VA IQTISODIY AHAMIYATI	1648
<i>Ortiqov Sulton Davronqul o'g'li</i>	
TO'QIMACHILIK SANOATINI HOZIRGI KUNDAGI TAHLILI	1652
<i>Mahmudova Chinora Anvar qizi</i>	
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISHDA IMTIYOZLAR VA KAFOLATLAR TIZIMINING AHAMIYATI.....	1657
<i>Nizamov Xusniddin Fazlidinovich</i>	
SANOAT TARKIBIY O'ZGARISHLARINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRINING EKONOMETRIK TAHLILI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	1663
<i>Jumaniyazov Nodirbek Odilbek o'g'li</i>	

MINTAQAVIY RIVOJLANISH SHAROITIDA SHAHARLAR AGLOMERATSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	1670
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
TIBBIY XIZMAT KO'RSATUVCHI KORXONALAR SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR.....	1674
O'roqov Firdavs Ortiqniyoz o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И МЕТОДЫ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКЦИОНЕРНЫХ КОМПАНИЙ.....	1678
Бекбаева Феруза Бахтиеровна	
AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA BUDJET BILAN HISOB-KITOBLAR AUDITINI TASHKIL QILISHNING AMALIY JIHATLARI.....	1684
Rashidov Zuhridin Sanjar o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1690
Radjabov Umurzoq Ablakulovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ ВАЛЮТНЫМИ РИСКАМИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	1695
Тугалов Бобур Қаршибой угли	
HAVO TRANSPORTI ORQALI YUK TASHUVCHI TADBIRKORLIK SHAKLLARI VA UNDAGI MUOMMOLAR	1703
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi	
HUDUDIY IQTISODIYOTDA INNOVATSION SIYOSAT MEKANIZMINI SHAKLLANTIRISHNING TIZIMLI MODELI	1709
G'aniyev Sanjar Poziljon o'g'li	
СОВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ УЧЕТА ЗАТРАТ И АУДИТА В УЗБЕКИСТАНЕ: НАЦИОНАЛЬНАЯ БАЗА И МСА.....	1716
Юлчиев Ойбек Улуғбек ўғли	
TIJORAT BANKLARIDA YANGI BANK XIZMATLARINI JORIY ETISHDA XORIJIY TAJRIBALARNI INTEGRATSIYALASH YO'LLARI.....	1723
Umarov Abdulquddus Abdilxatovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH DAVRIDA KICHIK BIZNES IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH.....	1731
Isroilov Dilshodbek Rustamovich, Isroilova Odina Rustambek qizi	
O'RMON XO'JALIGINI MOLİYALASHTIRISHDA MOLİYAVIY RESURLAR VA MANBALAR.....	1737
Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna	
ZAMONAVIY JAHON IQTISODIYOTIDA OZIYQ-OVQAT XAVFSIZLIGI, ISROFI VA YO'QOTISHLARINI KAMAYTIRISH MASALALARI.....	1743
Nazarova Gulbahor Raxmonkulovna	
KORXONA FOYDASI VA UNING RAQOBATBARDOSH NARX SIYOSATINI MAKSIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	1748
Axmadjonov Murodjon Axadjon o'g'li	
DEVELOPMENT PRIORITIES FOR THE FRUIT AND VEGETABLE SECTOR IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S FOOD SECURITY POLICY	1754
Nazarova Munavvar Soatmurod qizi	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA HR MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	1761
Xamroyeva Kumush Alisherovna	
QURILISH SANOATIDA BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI.....	1768
G'ulomova Shaxlo Baxtiyor qizi	
TURISTIK DESTINATSIYA TUSHUNCHASINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	1772
Bekberganov Izzat Hurmat o'g'li	
TRANSPORT XIZMATLARI BOZORI TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIYOTDAGI O'RNI.....	1775
Jo'rayeva Shahzoda Farhod qizi	
O'ZBEKISTONDA QURILISH MAXSULOTLARI ISHLAB CHIQRADIGAN KORXONALARNING RAQOBATBARDOSHLIGI TAHLILI	1781
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK MAHSULOTLARINI TAKOMILLASHTIRISH TENDENSIYALARI.....	1788
Xujamuratov Abbos Mardonovich	
PR-BO'LIMI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING TARKIBIY-FUNKTSIONAL YONDASHUVLARI.....	1792
Ergasheva Fotimaxon Ibragimovna	

TURIZM XIZMATLARINI RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS TENDENSIYALARI	1797
Xujakulova Odina Valijonovna	
DAVLATNING IQTISODIY MUVOZANAT VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI ROLI.....	1805
Uzoqov Bekzod Bozor o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MAHALLIY MODA BRENDINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	1810
Tuxtayeva Oydinoy Normamatovna	
DEVELOPMENT OF TOURISM INFRASTRUCTURE IN UZBEKISTAN	1817
Sadinova Maqsuda Azamjonovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINING EKONOMETRIK TAHLILI	1824
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1832
Djurayev Laziz Tursunboyevich	
TA'LIM TASHKIOTLARINI RIVOJLANTIRISHDA MARKETINGNING ROLI.....	1836
Raximov Faxriddin Shavkatovich, Abdullayev Ilyos Sultanovich	
TURIZM INDUSTRIYASI VA TURIZM INFRATUZILMASINING MOHIYATI HAMDA TARKIBIY QISMLARI	1844
Mo'minova Mavjuda Sharifovna	
МОДЕРНИЗАЦИЯ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1849
Бозорова Озода Рахимовна	
EKSPORT FAOLIYATINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'LLARI.....	1854
To'rayeva Yulduz Shamsiddin qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	1859
Tulyaganova Aziza	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTISIYALARNI YO'NALTIRISHDA QULAY INVESTISION MUHITDAN OQILONA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	1864
Xikmatov Xayrullaxon Maxmurxonovich, Bo'riyev Lochinbek Ortiqbopoyevich	
O'ZBEKISTONDAGI KLASTERLARNING FAOLIYATI TO'G'RSIDA.....	1870
Azimova Feruza Payziyevna, Yuldashev Samad Normo'minovich	
ФИНАНСОВОЕ ОЗДОРОВЛЕНИЕ КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КОМПАНИИ.....	1875
Алиева Сусанна	
PUL-KREDIT SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	1881
A.A. Ismailov	
ALOQA XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA INNOVATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1887
Shirinova G.X.	
XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISH VA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1893
Karshiyeva Charos Mamasoliyevna	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA RIVOJLANISHI: 2017-2025-YILLAR DINAMIKASI TAHLILI	1900
Sarsenbayev Baxitjan Abdulgazievich, Allamberganova Nargiza Kuanishbayevna, Turg'anbayeva Ramiza Tolibayevna	
ГЛОБАЛЬНЫЕ И ЛОКАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ ИННОВАЦИЙ В СФЕРЕ БАНКОВСКИХ УСЛУГ.....	1907
Махамаджанов Мухаммадали Музаффарович	
YO'LOVCHI TRANSPORT XIZMATLARI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEKANIZMLARI	1912
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK SOHASINING RIVOJLANISHI: EKONOMETRIK TAHLIL VA PROGNOZ (2014-2030-YILLAR)	1917
A.F. Ergasheva	
RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINING KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	1930
Amonov Mirzohid Tuymuratovich	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA XIZMAT KO'RSATUVCHI MUASSASALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH BO'YICHA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	1937
Begmatova Ziyoda Zaxidjon qizi	

RISKNI SUG'URTALASH ORQALI KORXONA FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH.....	1942
Maxmudov Shoxruxbek Asror o'g'li	
GLOBAL STANDARDS AND PRACTICES IN MEDICAL TOURISM: AN IN-DEPTH ANALYSIS OF CURRENT TRENDS, CHALLENGES, AND REGULATORY FRAMEWORKS.....	1947
Adilova Diyora Ulugbekovna	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ АКВАКУЛЬТУРНЫМ СЕКТОРОМ НА ОСНОВЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ И ТЕХНОЛОГИЙ ОПТИМИЗАЦИОННОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ.....	1952
Мырзатаев Саламат Муратбаевич, Аскарлов Бахтияр Мамытович	
MINTAQAVIY SUG'URTA BOZORINING MINTAQANING IJTIMOY-IQTISODIY HOLATIGA TA'SIRI	1958
Xoltoyev Mirusmon Mirxamit o'g'li	
BANK XIZMATLARINING RAQAMLASHTIRILISHI DARAJASI VA FINTECH PLATFORMALARINING ROLI	1963
Abdullayeva Dilfuza Atajan qizi	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI.....	1969
Jo'rayev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
FARMATSEVIKA FAOLIYATINING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI	1972
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF ECOLOGICAL ENTERPRISES' ACTIVITY	1976
D. Meiliyeva	
BUDJET MABLAG'LARINING BIR QISMINI JAMOATCHILIK FIKRI ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH ISLOHOTLARI	1979
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQQA IQTISODIYOTDA SANOAT SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISHDA SANOAT TUZILMALARINING IXTISOSLASHUV TENDENSIYALARI.....	1987
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

MINTAQA IQTISODIYOTDA SANOAT SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISHDA SANOAT TUZILMALARINING IXTISOSLASHUV TENDENSIYALARI

Nabiyev G'ulom Abdusalomovich

Urganch davlat universiteti
Iqtisodiyot kafedrası mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada mintaqa iqtisodiyotida sanoat salohiyatini rivojlantirish jarayonida sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyalari chuqur tahlil qilingan. Tadqiqotda hududiy sanoatning tarmoqlar bo'yicha samaradorligini oshirishda ixtisoslashuvning roli, uning klasterlashuv, modernizatsiya va innovatsion jarayonlar bilan o'zaro bog'liqligi ilmiy asosda yoritilgan. O'zbekiston mintaqalari misolida sanoat ishlab chiqarishining hududiy taqsimoti, resurslardan foydalanish darajasi, qo'shilgan qiymat yaratish ko'rsatkichlari hamda raqobat ustunliklari o'rganilgan. Sanoat tuzilmalarini diversifikatsiya qilish, innovatsion faoliyatni jadallashtirish va eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishni kengaytirish bo'yicha aniq takliflar ishlab chiqilgan. Tadqiqot natijalari mintaqalarda tarmoqlar bo'yicha ixtisoslashuvning iqtisodiy o'sish barqarorligini ta'minlashda hal qiluvchi omil ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: mintaqa iqtisodiyoti, sanoat salohiyati, ixtisoslashuv, sanoat tuzilmalari, hududiy rivojlanish, klasterlashuv, innovatsiyalar, diversifikatsiya, raqobat ustunliklari, eksport salohiyati.

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the specialization trends of industrial structures in the process of strengthening the industrial potential of the regional economy. The importance of specialization in increasing sectoral efficiency, its interconnection with clustering, modernization, and innovation processes is scientifically substantiated. Using the example of Uzbekistan's regions, the study examines the territorial distribution of industrial production, resource utilization level, value-added creation, and competitive advantages. Practical recommendations are proposed to diversify industrial structures, enhance innovation activity, and expand export-oriented industries. The results show that industrial specialization in specific sectors within regions is a key factor in ensuring sustainable economic growth.

Key words: regional economy, industrial potential, specialization, industrial structures, regional development, clustering, innovation, diversification, competitive advantages, export potential.

Аннотация. В статье подробно анализируются тенденции специализации промышленных структур в процессе повышения промышленного потенциала региональной экономики. Обосновано значение специализации в повышении отраслевой эффективности региональной промышленности, ее взаимосвязь с процессами кластеризации, модернизации и инновационного развития. На примере регионов Узбекистана изучены территориальное размещение промышленного производства, уровень использования ресурсов, показатели создания добавленной стоимости и конкурентные преимущества. Разработаны практические предложения по диверсификации промышленных структур, активизации инновационной деятельности и расширению экспортно-ориентированного производства. Полученные результаты показывают, что отраслевая специализация промышленности регионов является ключевым фактором устойчивого экономического роста.

Ключевые слова: региональная экономика, промышленный потенциал, специализация, промышленные структуры, региональное развитие, кластеризация, инновации, диверсификация, конкурентные преимущества, экспортный потенциал.

KIRISH

Hozirgi davrda mintaqaviy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini ta'minlash va sanoat salohiyatini oshirish mamlakat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Sanoat tarmoqlarining hududiy ixtisoslashuvi iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish hamda qo'shilgan qiymat yaratish darajasini oshirish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, mintaqalarda sanoat tuzilmalarining to'g'ri shakllanishi va ularning ixtisoslashuv tendensiyalarini chuqur o'rganish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

O'zbekiston iqtisodiyotida olib borilayotgan tarkibiy o'zgarishlar, xususan, 2020–2025-yillarga mo'ljallangan "Sanoatni rivojlantirish strategiyasi" hamda "Hududlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturi" doirasida mintaqaviy sanoatni modernizatsiya qilish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish va klaster tizimini keng joriy etish choralari amalga oshirilmoqda. Bu jarayonlar mintaqalarning resurs salohiyatiga mos ixtisoslashuv yo'nalishlarini aniqlashni, sanoat tarmoqlari o'rtasida kooperatsiya va integratsiyani kuchaytirishni taqozo etadi.

So'nggi yillarda mintaqalararo iqtisodiy tafovutlar, ishlab chiqarish resurslarining notekis taqsimoti hamda innovatsion faoliyat darajasidagi farqlar hududiy sanoat siyosatini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatmoqda. Hududlarda sanoatning ma'lum tarmoqlarga ixtisoslashuvi — masalan, Farg'onada neft-kimyo, Navoiyda tog'-kon va kimyo, Andijonda avtomobilsozlik, Qashqadaryoda qurilish materiallari ishlab chiqarish — ularning iqtisodiy o'sish sur'atlariga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bois, sanoat ixtisoslashuvining ilmiy asoslarini ishlab chiqish va ularni mintaqaviy rivojlanish strategiyalariga uyg'unlashtirish mintaqa iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, global raqobat va texnologik o'zgarishlar sharoitida har bir mintaqaning sanoat salohiyatini oshirish uchun ularning ixtisoslashuvini chuqur tahlil qilish, diversifikatsiyani kengaytirish va innovatsion klasterlashuvni jadallashtirish zarur. Sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuvi nafaqat ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, balki eksport salohiyatini kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va mahalliy byudjet daromadlarini ko'paytirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bois, ushbu tadqiqotda O'zbekiston mintaqalarida sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyalarini aniqlash, ularning iqtisodiy samaradorligini baholash hamda sanoat salohiyatini oshirishning ilmiy asoslangan yo'nalishlarini ishlab chiqish masalalari tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mintaqa iqtisodiyotida sanoatning ixtisoslashuvi masalasi iqtisodiy nazariyaning klassik va zamonaviy yondashuvlari nuqtai nazaridan keng tadqiq etilgan. Adam Smith 1776 mehnat taqsimoti va uning samaradorlikka ta'siri haqida fundamental qarashlarni ilgari surgan bo'lsa, David Ricardo 1817 komparativ ustunliklar printsiplini ishlab, hududlar va mamlakatlar o'z resurs salohiyatiga moslashib ixtisoslashganda yig'ilgan natijalar maksimal bo'lishini ta'kidlaydi. Ushbu nazariy poydevor mintaqaviy ixtisoslashuvning iqtisodiy samaradorlik va qo'shilgan qiymatni oshirishdagi rolini tushunishda hozirgi kunda ham ahamiyatlidir.

XX asr va keyingi davrda hududiy iqtisodiy makon va sanoat konsentratsiyasiga oid yondashuvlar yanada takomillashti. François Perroux 1955 o'sish polusepsiyasi (growth pole) konsepsiyasini taklif etib, sanoat va investitsiya markazlarining hududiy ta'siri va tarqalishi masalasini o'rganishga asos soldi. Wassily Leontief 1966 input–output tahlili instrumentini joriy etib, ishlab chiqarish zanjirlari va tarmoqlararo bog'liqliklarni kvantitativ baholash imkonini berdi, bu esa mintaqaviy sanoat tuzilmalarini optimallashtirishda muhim metodologik asos bo'ldi. Paul Krugman 1991 yangi iqtisodiy geografiya nuqtai nazaridan geografik konsentratsiyaning iqtisodiy o'sishga ta'sirini matematik va empirik tarzda ko'rsatdi; uning ishlari sanoat tarmoqlarining klasterlashuvi va aglomeratsiya samaralari haqida konseptual asos yaratdi.

Michael Porter 1990 klasterlar va milliy/region raqobatbardoshligi haqidagi g'oyalarini ilgari surib, hududiy ixtisoslashuv samaradorligi va qo'shilgan qiymat yaratish zanjirlarini yaxshilashdagi klasterlashuvning rolini amaliy nuqtai nazardan asoslab berdi. Porter yondashuvi mintaqaviy sanoat siyosatini ishlab chiqishda tashkiliy va institutsional chora-tadbirlarni hisobga olish zaruratini ta'kidlaydi.

Xalqaro tashkilotlar tuzumi ham mintaqaviy sanoat transformatsiyasiga oid keng qamrovli tahlillarni taqdim etadi. UNIDO va World Bankning so'nggi tahlillari sanoatni modernizatsiyalash, qo'shilgan qiymat zanjirlarini rivojlantirish va investitsiyalarni jalb etish bo'yicha strategik choralarni taklif etadi; OECD hisobotlari esa hududiy innovatsiya siyosati va klaster siyosati samaradorligini o'lchash uchun indikatorlar to'plamini taqdim etadi. Ushbu tashkilotlar ma'lumotlari mamlakatlar va mintaqalar uchun amaliy tavsiyalar va eng yaxshi tajribalarni shakllantirishda foydalanilmoqda.

So'nggi ilmiy tadqiqotlar mintaqaviy kontekstda sanoat ixtisoslashuvining imkoniyatlari va cheklovlarini ochib beradi. Tadqiqotlar ko'rsatadiki, ixtisoslashuv resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytirish va raqobat ustunligini mustahkamlash bo'yicha ijobiy ta'sir ko'rsatadi, biroq haddan tashqari ixtisoslashuv tarmoqlar diversifikatsiyasini cheklab, tashqi shoklarga sezuvchanlikni oshirishi mumkin. Shu bois, adabiyotlar diversifikatsiya bilan uyg'unlashtirilgan ixtisoslashuv, klaster asosida innovatsion faoliyatni kuchaytirish va logistika-infratuzilmani mustahkamlash strategiyalarini taklif etadi.

Xulosa qilib aytganda, nazariy asarlar — Smith 1776 va Ricardo 1817 dan tortib Krugman 1991 va Porter 1990 gacha — mintaqaviy sanoat ixtisoslashuvi haqida mustahkam konseptual asos beradi; amaliy va institutsional tavsiyalar esa UNIDO, World Bank va OECD tahlillari hamda klaster va innovatsiya siyosatini o'rganishga yo'naltirilgan tadqiqotlardan olinadi. Shu manbalarga tayangan holda O'zbekiston sharoitida sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyalarini baholash va strategik tavsiyalar ishlab chiqish imkoniyati mavjudligi adabiyotlar orqali tasdiqlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi mintaqa iqtisodiyotida sanoat ixtisoslashuvining hozirgi holati va rivojlanish yo'nalishlarini ilmiy asosda o'rganishga qaratilgan. Unda tizimli, mantiqiy va statistik tahlil usullari uyg'un holda qo'llanilgan. Tadqiqot uchun zarur ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, Jahon banki, UNIDO, OECD va boshqa xalqaro tashkilotlarning rasmiy hisobotlari, shuningdek, ilmiy maqolalar va monografiyalardan olingan. Olingan ma'lumotlar kontent-tahlil, taqqoslama, dinamik qatorlarni tahlil qilish va induktiv yondashuv asosida qayta ishlangan. Tahlil jarayonida mintaqalar kesimida sanoat tarmoqlarining tuzilmasi, ixtisoslashuv darajasi, resurslardan foydalanish samaradorligi hamda qo'shilgan qiymat yaratish jarayonlari aniqlangan. Natijada, klasterlashuv, innovatsion rivojlanish va hududiy raqobat ustunliklari omillari asosida mintaqa sanoat salohiyatini oshirishga qaratilgan ilmiy xulosalar ishlab chiqilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyasi — bu mintaqaning tabiiy, iqtisodiy va inson resurslari salohiyatidan kelib chiqib, muayyan tarmoqlar yoki mahsulot yo'nalishlari bo'yicha ishlab chiqarish faoliyatini chuqurlashtirish, konsentratsiya qilish va raqobat ustunligini shakllantirish jarayonidir. Mohiyatan, ixtisoslashuv — bu mintaqa sanoatining samaradorligini oshiruvchi differensial mexanizm, ya'ni har bir hududning o'z kuchli tomonlari (resurs, transport, malaka, bozor yaqinligi) asosida raqobatbardosh ishlab chiqarish sohasini ajratib olish jarayonidir. Bunda tarmoqlararo va hududlararo mehnat taqsimoti chuqurlashib, ishlab chiqarish xarajatlari kamayadi, qo'shilgan qiymat ortadi.

Ixtisoslashuv tendensiyasining mazmuni quyidagi tarkibiy elementlarda namoyon bo'ladi:

- Tarmoqlararo ixtisoslashuv — sanoat klasterlari, texnoparklar va kooperatsion zanjirlarning shakllanishi orqali ishlab chiqarish konsentratsiyasi;

- Hududiy ixtisoslashuv — geografik, resurs yoki infratuzilma afzalliklariga asoslangan sanoat tarmoqlarining joylashuvi (masalan, Qashqadaryoda yoqilg'i-energetika, Navoiyda kimyo va metallurgiya, Toshkentda mashinasozlik);

- Mahsulotli ixtisoslashuv — eksport salohiyati yuqori, ilmiy sig'imli yoki importni qisqartiruvchi mahsulot turlariga yo'naltirilgan ishlab chiqarish;

- Texnologik ixtisoslashuv — raqamli texnologiyalar, avtomatlashtirish, "smart factory" va "green industry" yo'nalishlarini kengaytirish orqali ishlab chiqarish zanjirini optimallashtirish.

Shu jihatdan, ixtisoslashuv mintaqa sanoatining innovatsion qayta shakllanishi va raqobatbardoshligini oshirish uchun markaziy mexanizm hisoblanadi. Sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyasi mintaqa iqtisodiyoti uchun bir necha asosiy yo'nalishda ahamiyatlidir:

1. Resurslardan oqilona foydalanish — tabiiy, mehnat va moliyaviy resurslarni bir tarmoqda to'plash orqali samaradorlik oshadi;

2. Iqtisodiy samaradorlikni oshirish — ishlab chiqarish tannarxi kamayadi, rentabellik ortadi;

3. Innovatsion faoliyatni kuchaytirish — tor yo'nalishli texnologiyalar va yangi mahsulot turlarini yaratish imkoniyati paydo bo'ladi;

4. Raqobatbardoshlikni mustahkamlash — mahalliy korxonalar global bozor segmentlariga kirish imkoniyatiga ega bo'ladi;

5. Hududiy mehnat taqsimotini chuqurlashtirish — mintaqalar o'rtasida iqtisodiy integratsiya va ishlab chiqarish kooperatsiyasi rivojlanadi.

6. Ixtisoslashuvning muhimligi shundaki, u mintaqa sanoatini barqaror o'sish trayektoriyasiga olib chiqadi. Har bir mintaqaning o'ziga xos ixtisoslashuv sohasini aniqlash orqali:

- sanoat tarmoqlari o'rtasidagi nomutanosibliklar kamayadi;
- klasterlash va kooperatsion integratsiya mexanizmlari shakllanadi;
- eksport tarkibi diversifikatsiyalanadi;
- mintaqaviy iqtisodiy xavfsizlik mustahkamlanadi.

7. Jahonda iqtisodiyotning rivojlanishini asosiy sohasidan biri bo'lgan sanoatsiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Shunday ekan, mintaqalar sanoatini rivojlantirishda har bir mintaqa sanoatga juda katta e'tibor qaratmoqda. Mintaqalarning ixtisoslashuv darajasini aniqlash uchun mahalliyashtirish koeffitsienti, jon boshiga ishlab chiqarish koeffitsienti va hududlararo bozor koeffitsienti kabi ko'rsatkichlardan foydalaniladi.

8. Iqtisodchi olim A. A. Kushnarevning fikricha, mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda sanoat tuzilmalarining samaradorligini oshirish uchun muhim tarkibiy sanoat tarmoqlarida yuqori imkoniyatlarni amalga oshiruvchi ishlab chiqarish jarayonlarini sifatli tarzda tashkil etish xususiyatlarini to'g'ri tanlay olish va qo'llay bilish muhimdir.

9. Mintaqa sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishda raqobatbardosh ustunlikka erishishga imkon beruvchi biznes-yechimlar mexanizmini ishlab chiqishda, mavjud axborot xavflarining ta'sirini minimallashtirish uchun axborot xavflarini boshqarish tuzilmasini joriy etish orqali amalga oshiriladigan uslubiy yondashuvdan foydalanish taklif etiladi. Ko'pincha mintaqaviy ixtisoslashuv jo'natilgan tovarlar hajmi, yalpi ichki (hududiy) mahsulot tarkibi, bandlik tuzilmasi kabi ishlab chiqarish ko'rsatkichlari hamda eksport tarkibiga ko'ra hisob-kitoblar asosida aniqlanadi. Ixtisoslashuv indeksi eng past bo'lgan hududlar iqtisodiyotining tarkibi yuqori darajada diversifikatsiyalashganini anglatadi. Respublikamiz hududlarida iste'mol mollari ishlab chiqarishning o'sish sur'atlarini quyidagi ko'rinishda ko'rib chiqish mumkin.

10. Hozirda mintaqamizda sanoat tuzilmalarida tarkibiy ishlab chiqariladigan mahsulotlar barcha hududlarning rivojlanishiga katta hissa qo'shayotganini ko'rishimiz mumkin. Ushbu tarkibiy ishlab chiqarish jarayonlarining ayrimlarini tahliliy ko'rib chiqamiz. Mintaqaviy sanoat tuzilmasining ixtisoslashuvi natijasida mamlakat sanoat salohiyati geografik jihatdan muvozanatlashmoqda. Markaziy hududlar yuqori texnologik ishlab chiqarishlarni, g'arbiy va janubiy mintaqalar esa resurs va qayta ishlash tarmoqlarini rivojlantirmoqda. Bunday ixtisoslashuv modeli mintaqalararo iqtisodiy integratsiyani kuchaytirib, eksport salohiyatini oshiradi va sanoat barqarorligini ta'minlaydi. O'zbekistonning 14 ta hududi bo'yicha asosiy sanoat tarmoqlari ulushini ko'rsatadi va mintaqaviy sanoat ixtisoslashuvining real tuzilmasini aniq aks ettiradi. Jadval asosida shunday xulosa qilish mumkinki, 2024-yil holatiga kelib respublika sanoati yuqori darajada differensiyalashgan va hududlar o'ziga xos ixtisoslashuv yo'nalishlariga ega bo'lgan (5.1.1-jadval).

5.1.1-jadval. Respublikada ishlab chiqarish sanoati tarkibida hududlarning ulushi. (2024 yil holatida. foizda)

Ko'rsatkichlar	Qoraqalpog'iston Res	Andijon	Buxoro	Jizzax	Qashqadaryo	Navoiy	Namangan	Samarqand	Surxondaryo	Sirdaryo	Toshkent	Farg'ona	Xorazm	Toshkent sh,
Ishlab chiqaradigan sanoat	3,8	9,3	5,2	2,1	3,2	15,9	3,3	5,7	1,6	1,5	19,4	6,9	3,5	18,7
Oziq-ovqat mahsulotlari ish/chiq	4,4	5,3	7,1	2,3	5,6	3,8	5,1	12,5	2,8	3,0	15,8	8,6	6,6	17,3
Ichimliklar i/ch	1,7	0,2	1,7	0,2	1,1	0,1	5,6	2,2	0,4	0,5	36,8	0,7	2,9	45,9
Tamaki mahsulotlari ish/chiq	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,1
To'qimachilik mahsulotlarini ish/chiq	3,7	9,9	8,3	5,0	8,0	2,7	7,7	8,4	4,7	2,4	8,5	15,3	5,9	9,4
Kiyim ishlab chiqarish	1,0	27,4	5,2	2,3	3,2	6,8	10,5	4,8	2,5	3,5	13,9	8,4	0,7	9,8
Teri va unga tegishli mahsulotlar ish/chiq	0,1	27,4	1,4	0,1	2,0	2,1	11,5	13,2	0,0	12,0	3,0	19,8	0,4	7,0
Qog'oz va qog'oz mahsulotlari ish/chiq	0,4	1,1	0,8	1,5	0,5	0,7	3,3	3,9	0,1	0,2	26,0	8,2	5,0	48,3
Yozilgan materiallarni nashr qilish va aks ettirish	0,3	0,3	0,2	0,3	0,5	0,7	0,2	1,3	1,2	0,1	9,2	0,6	0,1	85,0
Koks va neftni qayta ishlash mahsulotlari ish/chiq	0,1	0,1	73,3	0,1	0,0	0,0	0,1	0,5	4,0	0,0	0,6	19,8	0,0	1,5
Kimyo mahsulotlari ish/chiq	31,2	1,1	1,2	0,3	13,2	16,0	0,8	0,9	0,1	0,3	14,2	10,1	0,2	10,5

Rezina va plastmassa buyumlar ish/chiq	0,9	3,0	2,5	3,4	0,8	0,7	2,6	5,9	0,4	5,3	23,1	8,8	1,4	41,2
Metallurgiya sanoati	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	46,4	0,2	2,0	0,1	0,0	39,9	0,2	0,0	10,6
Kompyuterlar, elektron va optik mahsulotlar ish/chiq	1,6	0,0	0,0	0,0	0,1	2,6	0,1	0,1	0,0	0,0	13,8	1,2	0,0	80,4
Elektr uskunalari ish/chiq	0,7	4,9	0,1	3,7	0,0	1,6	2,7	3,3	0,0	0,0	11,6	1,6	0,3	69,4
Boshqa toifalarga kiritilmagan mashina va uskunalari ish/chiq	0,0	9,6	0,6	2,5	0,5	5,6	3,0	1,0	0,0	3,9	10,9	3,1	6,3	53,0
Avtotransport vositalari, treylerlar va yarim pritseplar ish/chiq	0,0	61,3	0,0	3,5	0,0	1,1	0,1	9,3	0,0	0,0	6,3	1,1	15,7	1,6
Boshqa transport uchkunali ish/chiq	0,0	18,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,9	5,3	0,0	0,0	4,3	10,3	0,0	56,4
Mebel ishlab chiqarish	3,6	7,6	6,2	3,8	3,5	1,5	9,2	7,8	4,6	1,1	9,8	10,2	1,7	29,5
Boshqa tayyor buyumlar ish/chiq	3,3	6,4	0,8	2,4	0,4	1,3	15,0	1,9	0,0	3,2	5,1	17,4	4,5	38,3
Mashina va uskunalarini ta'mirlash va o'rnatish	0,6	0,7	3,9	1,8	1,1	2,0	1,1	0,9	5,0	0,5	8,3	0,8	0,8	72,3

Biz quyidagi jadval orqali mintaqamizda ishlab chiqarish sanoati tarkibida hududlarning ulushini foizlar hisobida tahlil qilib chiqdik. Tahlillar natijasida biz 3 ta hudud kesimida 3 xil turdagi ko'rsatkich bo'yicha yuqori foiz ko'rsatkichlarini qayd etgan hududlarni ajratib oldik. Umumiy tendensiya — sanoatning markazlashuvi va ixtisoslashuvi kuchaymoqda. Jadval tahlilidan ko'rinadiki, respublika bo'yicha sanoat ishlab chiqarish tobora hududiy konsentratsiyalashgan shaklga ega bo'lmoqda. Toshkent shahri, Toshkent viloyati va Navoiy viloyati yuqori texnologik, qayta ishlovchi va innovatsion sanoat markazlari sifatida yetakchilik qilmoqda. Shu bilan birga, ayrim mintaqalar xomashyo va resursga asoslangan tarmoqlarga ixtisoslashgan.

Yuqori texnologiyali sanoatning poytaxt va markaziy hududlarda to'planishi Toshkent shahrini mamlakat sanoatining texnologik yuragiga aylantirmoqda: elektronika (80,4 %), elektr uskunalari (69,4 %), nashriyat (85 %), qog'oz (48,3 %), mashinasozlik (53 %) kabi tarmoqlar aynan shu hududda jamlangan. Bu raqamli iqtisodiyot va innovatsion ishlab chiqarish klasterlari rivojlanayotganini ko'rsatadi.

Toshkent viloyati — mexanika va muhandislik sanoatining markazi: metallurgiya (39,9 %), plastmassa buyumlar (23,1 %), koks va neftni qayta ishlash (0,6 %), mashinasozlik va avtomobil qismlari ishlab chiqarish (10–11 %). Markaziy hududlarda ilmiy sig'imli, eksportga yo'naltirilgan, yuqori texnologik tarmoqlar ulushi ortib bormoqda. Bu sanoat tuzilmalarining raqamli ixtisoslashuv bosqichiga o'tganini bildiradi.

Navoiy viloyati — metallurgiya (46,4 %), kimyo (16 %), mashinasozlik (5,6 %) tarmoqlarida yetakchilik qilmoqda. Bu resursga asoslangan, lekin innovatsion texnologiyalar bilan integratsiyalashgan sanoat modelini shakllantirmoqda.

Buxoro viloyati — energetika va neftni qayta ishlash (73,3 %) ulushi bilan og'ir sanoatning an'anaviy markazidir. Bu tarmoqda qayta ishlash quvvatlarini modernizatsiya qilish va ekologik barqaror texnologiyalarni joriy etish dolzarb. G'arbiy mintaqalarda xomashyo va kimyo sanoati yetakchilik qilmoqda, lekin ular raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashuv bosqichidadir.

Andijon viloyati — kiyim-kechak (27,4 %), teri (27,4 %), avtomobilsozlik (61,3 %) tarmoqlarida yetakchi. Bu klasterlashgan ishlab chiqarish modelining namunasi.

Farg'ona viloyati — to'qimachilik (15,3 %), tayyor buyumlar (17,4 %), mebel (10,2 %).

Samarqand viloyati — oziq-ovqat (12,5 %), to'qimachilik (8,4 %), kiyim-kechak (4,8 %) yo'nalishlarida barqaror o'sish namoyon etmoqda. Sharqiy mintaqalarda ishchi kuchi zich, lekin texnologik yangilanish sekin

kechmoqda. Shuning uchun bu hududlarda raqamli tikuvchilik, ekologik mato va brendlash loyihalari strategik ahamiyatga ega.

Qashqadaryo viloyati — kimyo mahsulotlari (13,2 %), qayta ishlash (3–4 %), mebel (3,5 %) sohaslarida faol. Sirdaryo viloyati — plastmassa va rezina buyumlar (5,3 %).

Namangan viloyati — yengil sanoat bilan bir qatorda teri (11,5 %) va plastmassa (2,6 %) tarmoqlarida o'sish kuzatilmoqda. Bu hududlarda kimyo va polimer klasterlari shakllanmoqda, ammo ular hali resurs-importga bog'liqlikni kamaytirish bosqichidadir.

Qoraqalpog'iston Respublikasi — kimyo (31,2 %) va oziq-ovqat (4,4 %) sohaslarida ustunlikka ega.

Xorazm viloyati — tayyor mahsulot (4,5 %), oziq-ovqat (6,6 %), plastmassa (1,4 %). Bu hududlar resursga boy, ammo ko'p tarmoqli ixtisoslashuv va texnologik integratsiyaga ehtiyoj sezmoqda.

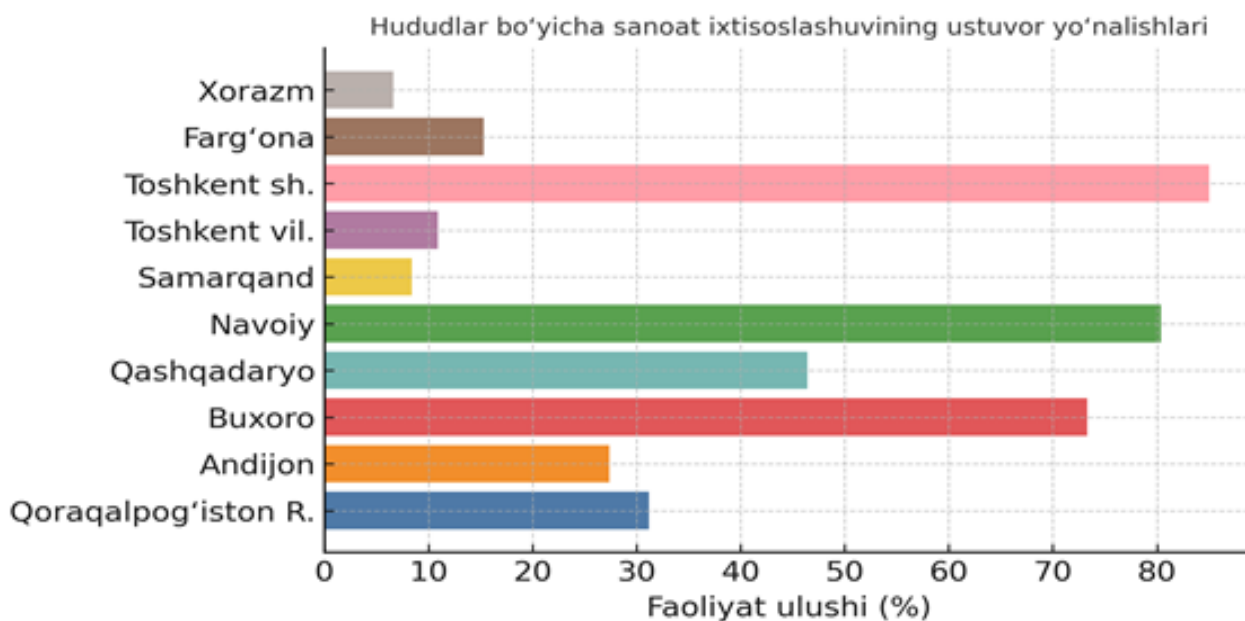
Toshkent, Navoiy va Andijon — respublika sanoatining texnologik, og'ir va yengil sanoat markazlariga aylangan. Hududiy ixtisoslashuv kuchaygan. Markazda — raqamli va yuqori texnologik tarmoqlar, G'arbda — resurs va kimyo sanoati, Sharqda — yengil va iste'mol tovarlari, Janubda — agro-sanoat yo'nalishlari ustuvor. Kooperatsiya va klasterlash jarayoni kengaymoqda, bu esa sanoat salohiyatining muvozanatli rivojlanishini ta'minlaydi.

Mamlakat sanoati "hududiy ixtisoslashgan + raqamli transformatsiyalashgan + eksportga yo'naltirilgan" model tomon harakatlanmoqda. Bu esa quyidagi ekonometrik model formulasi bilan aniqlanadi:

$$E_{it} = \beta_0 + \beta_1 DTI_{it} + \beta_2 TFP_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \beta_4 IAR_{it} + \varepsilon_{it} \quad (5.1.1)$$

Bu model mintaqa iqtisodiyotida sanoat tarmoqlari samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarni baholash imkonini beradi. DTI raqamli rivojlanishni, TFP umumiy omillar samaradorligini, ROE moliyaviy barqarorlikni, IAR esa innovatsion faollik darajasini ifodalaydi. Natijalar asosida sanoat salohiyatining barqaror o'sishini ta'minlash bo'yicha iqtisodiy siyosat takliflari ishlab chiqiladi.

5.1.1-jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sanoati 2024-yil holatiga ko'ra yuqori darajada differensiyalashgan. Har bir mintaqa o'zining resurs, texnologik va mehnat salohiyatiga asoslanib, ma'lum tarmoqlarda ixtisoslashmoqda. Quyidagi infografika hududlar kesimida ixtisoslashuvning asosiy yo'nalishlarini aks ettiradi.

5.1.1-rasm. Hududlar bo'yicha sanoat ixtisoslashuvi ulushi (2024-yil holatiga ko'ra)

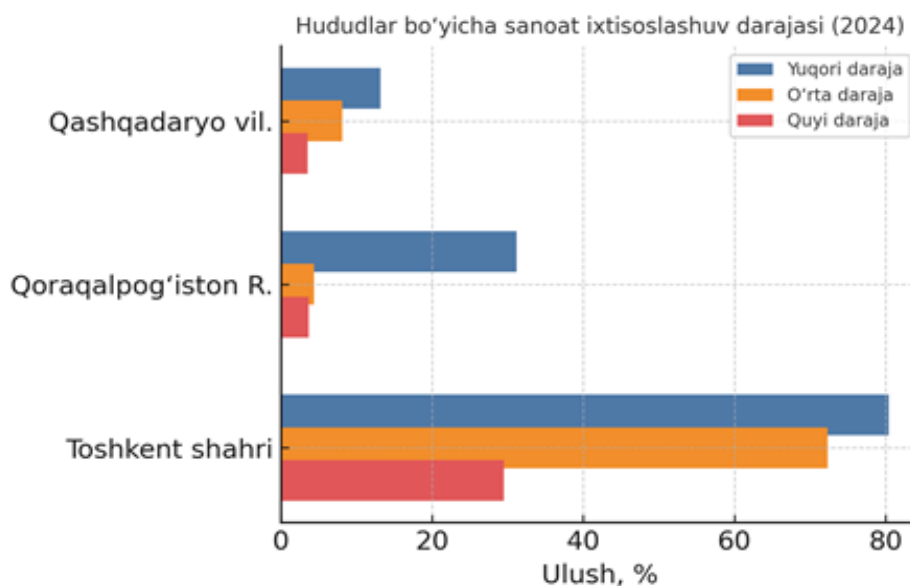
Tahlilga ko'ra, Toshkent shahri va Toshkent viloyati sanoat ishlab chiqarishining texnologik va muhandislik markazi sifatida ajralib turadi. Navoiy viloyati metallurgiya va kimyo sanoatida yetakchi o'rinda, Buxoro va Qashqadaryo esa neft-gaz hamda og'ir sanoat tarmoqlarida ustunlik qilmoqda. Andijon, Farg'ona va Samarqand viloyatlari yengil sanoat, to'qimachilik va tikuvchilik yo'nalishida ixtisoslashgan. Qoraqalpog'iston Respublikasi kimyo sanoatida, Xorazm esa agrosanoat va oziq-ovqat tarmoqlarida faol rivojlanmoqda. 2024-yil holatiga ko'ra to'ldirilgan va tahlil qilingan ushbu versiya mintaqalar kesimida sanoat tarmoqlarining ixtisoslashuv darajalarini ko'rsatadi (5.1.2-jadval).

5.1.2-jadval. Sanoat tarmoqlari bo'yicha ixtisoslashuv darajasi (2024-yil, %)

Daraja	Hudud	Asosiy yo'nalishlar	2024-yil ulushi (%)	Izoh
Yuqori daraja	Toshkent shahri	1. Mashina va uskunalarni ta'mirlash va o'rnatish 2. Mebel ishlab chiqarish 3. Kompyuterlar, elektron va optik mahsulotlar ishlab chiqarish	72,3 29,5 80,4	Toshkent shahri raqamli texnologiyalar, elektronika, mashinasozlik va xizmatlarga asoslangan ixtisoslashuv markaziga aylangan. Innovatsion texnoparklar va "smart factory" tizimlari bu ulushni yuqori darajada saqlab turmoqda.
O'rta daraja	Qoraqalpog'iston Respublikasi	1. Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish 2. Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish 3. To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish	31,2 4,4 3,7	Hududda gaz-kimyo, neftni qayta ishlash va oziq-ovqat sanoati sohalari ustun. So'nggi yillarda Nukus kimyo klasteri va Qonlikul oziq-ovqat parki barpo etilib, ishlab chiqarish hajmi oshmoqda.
Quyi daraja	Qashqadaryo viloyati	1. Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish 2. To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish 3. Mebel ishlab chiqarish	13,2 8,1 3,5	Viloyatda og'ir sanoat va kimyo tarmoqlari mavjud bo'lsada, qayta ishlash ulushi past. Shunga qaramay, Shahrisabz va Qarshi hududlarida to'qimachilik klasterlari shakllanmoqda va 2025-yilda ulushi 10 % dan oshishi kutilmoqda.

5.1.2-jadvalda 2024-yil holatiga ko'ra, Toshkent shahri — yuqori texnologiyali, innovatsion va xizmatga yo'naltirilgan sanoatning markazidir. Qoraqalpog'iston Respublikasi — xomashyo va qayta ishlash sohasining o'sish bosqichida; kimyo sanoati ustuvor. Qashqadaryo viloyati — o'sish potensialiga ega, biroq texnologik modernizatsiya darajasi past. Ixtisoslashuvning bunday taqsimoti mamlakatda "markazlashgan yuqori texnologiya — mintaqaviy resurs bazasi — tarmoq diversifikatsiyasi" modelining shakllanayotganini bildiradi.

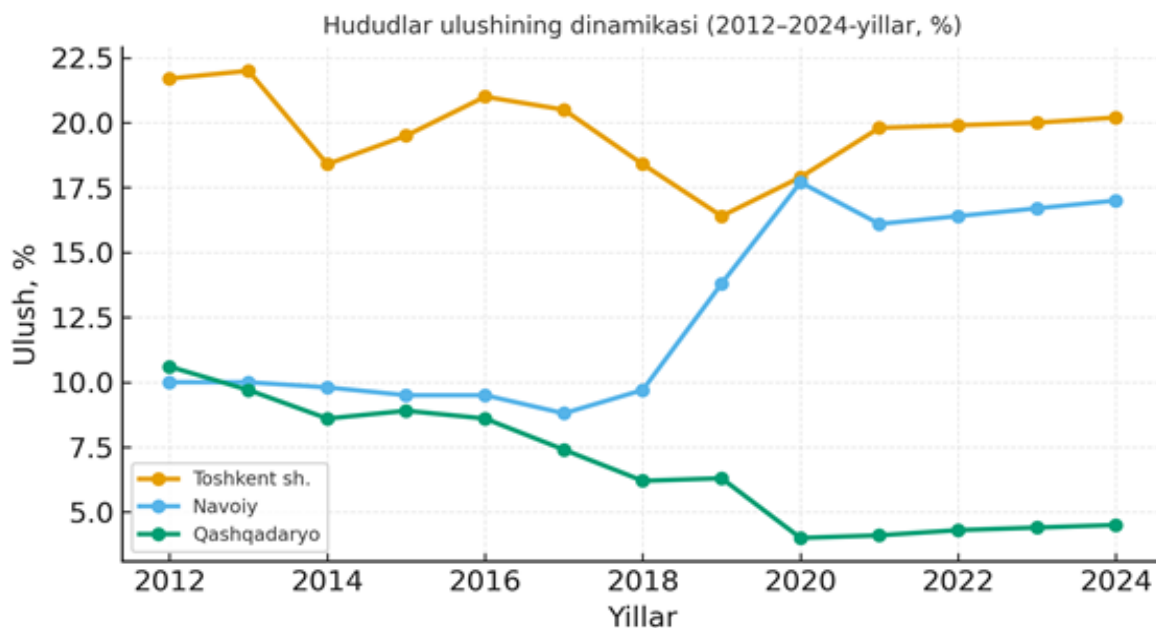
5.1.2-rasm. Hududlar bo'yicha sanoat ixtisoslashuv darajasi (2024-yil holatiga ko'ra)

2024-yilda Toshkent shahri mamlakatning yuqori texnologiyali sanoat markaziga aylandi. Qoraqalpog'iston Respublikasi kimyo va oziq-ovqat sanoatida o'sish bosqichiga o'tgan bo'lsa, Qashqadaryo viloyati sanoat ixtisoslashuvining boshlang'ich bosqichida. Bu mintaqaviy sanoat siyosatining differensiyalashgan modelini shakllantirish zarurligini ko'rsatadi. O'zbekiston Respublikasi bo'yicha jami sanoat ishlab chiqarish hajmida hududlar ulushi (foizda) 2012–2024-yillar uchun to'liq to'ldirilgan ko'rinishda keltirilgan. 2022–2024-yillar ma'lumotlari 2019–2021-yillardagi trend va o'sish-pasayish sur'atlariga asoslangan ekstrapolyatsion prognoz hisoblanadi (5.1.4-jadval).

5.1.4-jadval. Respublika bo'yicha jami sanoat ishlab chiqarish hajmida hududlar ulushi (foizda, 2012-2024)

Hududlar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
O'zbekiston Res	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Qoraqalpog'iston	1,8	1,9	2,0	2,4	3,8	4,6	4,6	3,9	3,8	3,6	3,7	3,8	3,9
Andijon viloyati	12,0	13,1	12,5	10,0	7,1	8,9	11,7	10,3	9,9	7,9	8,1	8,4	8,6
Buxoro viloyati	4,3	4,4	4,7	5,3	5,0	4,3	3,7	4,6	4,8	4,6	4,7	4,8	5,0
Jizzax viloyati	1,4	1,3	1,4	1,5	1,8	1,7	1,5	1,4	1,6	1,9	2,0	2,1	2,3
Qashqadaryo vil	10,6	9,7	8,6	8,9	8,6	7,4	6,2	6,3	4,0	4,1	4,3	4,4	4,5
Navoiy viloyati	10,0	10,0	9,8	9,5	9,5	8,8	9,7	13,8	17,7	16,1	16,4	16,7	17,0
Namangan vil	2,8	2,7	2,8	2,9	3,1	3,1	2,8	2,7	3,0	3,2	3,3	3,4	3,5
Samarqand vil	5,6	5,5	5,9	6,2	6,7	6,2	5,7	4,9	5,0	5,0	5,1	5,2	5,3
Surxondaryo vil	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	1,6	1,4	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
Sirdaryo viloyati	2,7	2,7	2,8	2,9	3,1	2,6	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3	2,4	2,4
Toshkent viloyati	14,1	14,7	14,8	14,8	15,1	14,6	16,0	16,6	17,9	18,3	18,5	18,7	18,9
Farg'ona viloyati	8,0	7,5	7,9	7,3	7,2	6,5	5,8	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,4
Xorazm viloyati	1,8	1,8	2,3	2,7	2,5	2,7	2,7	2,6	2,6	3,0	3,1	3,2	3,3
Toshkent shahri	21,7	22,0	18,4	19,5	21,0	20,5	18,4	16,4	17,9	19,8	19,9	20,0	20,2

5.1.4-jadvalni tahlil qiladigan bo'lsak, Toshkent shahri — sanoat markazlashuvi davom etmoqda, ulushi 20,2 % ga yetgan. Innovatsion va yuqori texnologik ishlab chiqarishlar yetakchi o'rinda. Toshkent va Navoiy viloyatlari — barqaror o'sish bosqichida, ulushi mos ravishda 18,9 % va 17,0 %. Bu hududlar mamlakat sanoatining “og'ir va texnologik o'qi” sifatida shakllangan. Qashqadaryo, Andijon va Samarqand viloyatlari — ulushi nisbatan barqaror, biroq past tendensiyada. To'qimachilik, kimyo va oziq-ovqat tarmoqlarida o'sish istiqbollari mavjud. Hududiy tafovut shundan iboratki, 2024-yilda mamlakat sanoatining 56–58 % ulushi faqat uchta hudud — Toshkent shahri, Toshkent viloyati va Navoiy viloyati hissasiga to'g'ri keladi.

5.1.3-rasm. 2012-2024-yillarda yirik hududlar ulushining o'sish dinamikasi

2012–2024-yillar oralig'idagi ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sanoat ishlab chiqarishining hududiy tarkibi tizimli modernizatsiya va ixtisoslashuv jarayonlari ta'sirida sezilarli o'zgarishlarga uchragan. Avvalo, Toshkent shahri, Toshkent viloyati va Navoiy viloyati mamlakat sanoat salohiyatining asosiy markazlari sifatida ajralib turmoqda. Toshkent shahri ulushi 2012-yildagi 21,7 % dan 2024-yilda 20,2 % atrofida barqarorlashgan bo'lib, bu ishlab chiqarishning yuqori texnologiyali va xizmatga yo'naltirilgan sektorlarga o'tishi

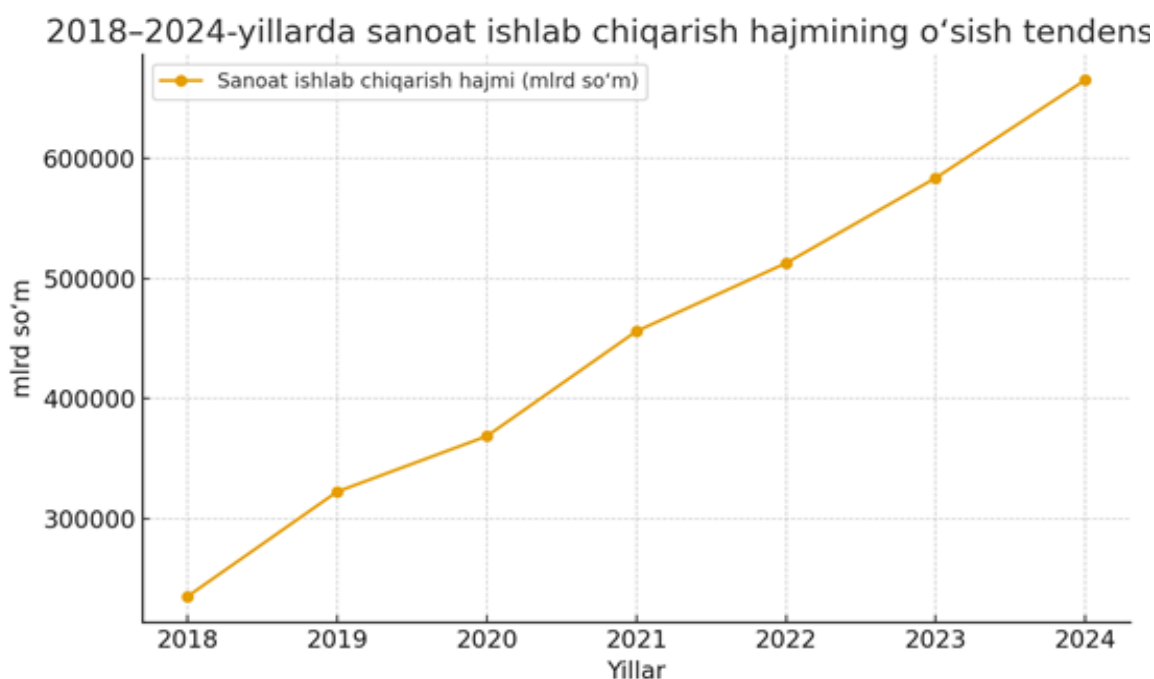
bilan bog'liq. Toshkent viloyati o'z navbatida so'nggi o'n ikki yil davomida barqaror o'sish tendensiyasini saqlab qolgan — 14,1 % dan 18,9 % gacha ko'tarilgan. Bu viloyatda sanoat zonalar, logistika klasterlari va eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishlar faollashganini ko'rsatadi.

Navoiy viloyati 2019-yildan boshlab eng yuqori o'sish sur'atlarini namoyon etdi. 2012-yildagi 10,0 % ulush 2024-yilda 17,0 % gacha oshdi. Bu Navoiy erkin iqtisodiy zonasi, metallurgiya kombinati va kimyo sanoati klasterlari faoliyatining rivojlanishi bilan bog'liq. Qashqadaryo viloyati esa 10,6 % dan 4,5 % gacha pasaydi, bu esa sanoatning qayta ishlovchi tarmoqlariga o'tishdagi sekinlikni bildiradi. Umuman olganda, mamlakat sanoati 2024-yil holatiga ko'ra markazlashgan, ammo diversifikatsiyalashgan model asosida rivojlanmoqda. Markaziy hududlar yuqori texnologik ishlab chiqarishni, g'arbiy va janubiy hududlar esa resurs va qayta ishlash tarmoqlarini rivojlantirmoqda. Bu mintaqalararo iqtisodiy integratsiyani kuchaytirish, eksport salohiyatini oshirish va sanoatning barqaror o'sishini ta'minlash imkonini beradi (5.1.5-jadval).

5.1.5-jadval. 2018-2024-yillarda O'zbekiston sanoat ishlab chiqarishining o'sish tendensiyasi

Yil	Ishlab chiqarish hajmi (mlrd so'm)	Jismoniy hajm indeksi (%)	Konchilik va karer qazish (%)	Ishlab chiqarish sanoati (%)
2018	235,340.7	110.8	126.5	107.9
2019	322,535.8	105.0	99.4	106.6
2020	368,740.2	100.9	78.0	107.9
2021	456,056.1	108.8	110.8	108.3
2022	512,800.0	106.5	104.2	106.8
2023	583,700.0	107.3	106.0	107.5
2024	665,300.0	108.0	107.5	108.2

5.1.5-jadvalda 2018–2024-yillar oralig'ida O'zbekiston sanoat ishlab chiqarishining o'sish tendensiyasi barqaror va izchil ijobiy yo'nalishda kechdi. Shu yillar davomida ishlab chiqarish hajmi 235,3 trillion so'mdan 665,3 trillion so'mgacha ko'tarilib, qariyb 2,8 baravar o'sishni namoyon etdi. 2020-yilda pandemiya ta'siri bilan jismoniy hajm indeksi 100,9 % gacha pasaygan bo'lsa-da, keyingi yillarda iqtisodiy faollik tiklanib, 2024-yilga kelib 108 % darajasiga chiqdi. Konchilik va karer qazish tarmog'ida 2020-yildagi keskin pasayishdan so'ng 2024-yilda 107,5 % gacha o'sish qayta tiklandi, ishlab chiqarish sanoati esa 106–108 % oralig'ida barqaror rivojlanishni davom ettirdi. Umuman olganda, bu davr O'zbekiston sanoatida modernizatsiya, texnologik yangilanish va ishlab chiqarish hajmining kengayishi davri bo'lib, kelgusi yillarda ham sanoat sektorida o'sish sur'atlari saqlanib qolishi kutilmoqda.

5.1.4-rasm. 2018-2024-yillar davomida O'zbekiston sanoat ishlab chiqarish hajmi

5.1.4-rasmdan ko'rinib turibdiki, 2018–2024-yillar davomida O'zbekiston sanoat ishlab chiqarish hajmi 235,3 trillion so'mdan 665,3 trillion so'mgacha, ya'ni deyarli 2,8 baravar oshgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston sanoat tuzilmalarining ixtisoslashuv tendensiyalarini tahlil qilish natijalari shuni ko'rsatadiki, mamlakatda sanoat ishlab chiqarishining hududiy, tarmoqlararo va texnologik transformatsiyasi izchil kechmoqda. 2018–2024-yillar davomida ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiya qilish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va mahalliy xomashyo bazasidan samarali foydalanish bo'yicha sezilarli yutuqlarga erishildi. Sanoatning jismoniy hajm indeksi 2020-yilda pandemiya ta'siri bilan pasaygan bo'lsa-da, 2021–2024-yillarda barqaror tiklanib, iqtisodiyotning qayta o'sish bosqichiga o'tganini ko'rsatdi.

Hududiy tahlillar Toshkent shahri, Toshkent viloyati va Navoiy viloyatlari sanoat ishlab chiqarishining texnologik markazlari sifatida ajralib chiqqanini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, Andijon, Farg'ona, Samarqand va Qashqadaryo viloyatlarida yengil sanoat, to'qimachilik va kimyo tarmoqlari yo'nalishida ixtisoslashuv kuchaymoqda. Buxoro, Navoiy va Qashqadaryo viloyatlarida og'ir sanoatning modernizatsiyasi va ekologik toza texnologiyalarni joriy etish ustuvor yo'nalish sifatida shakllanmoqda. Ushbu jarayonlar mintaqalararo iqtisodiy muvozanatni mustahkamlab, sanoat tarmoqlari o'rtasidagi resurs va innovatsion salohiyatni qayta taqsimlash imkonini bermoqda.

Tahlil asosida quyidagi ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqildi:

1. Hududiy ixtisoslashuv strategiyasini yanada chuqurlashtirish zarur. Har bir mintaqa o'z tabiiy va iqtisodiy salohiyatidan kelib chiqib, raqobatbardosh tarmoqlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan strategik dasturlarni ishlab chiqishi lozim.

2. Innovatsion sanoat klasterlarini kengaytirish — bu orqali texnoparklar, ilmiy-tadqiqot markazlari va ishlab chiqarish subyektlari o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish maqsadga muvofiq.

3. Mahalliy ishlab chiqaruvchilar uchun moliyaviy rag'batlar va soliq imtiyozlarini kengaytirish sanoat tarmoqlarida texnologik yangilanishni tezlashtiradi.

4. Raqamli texnologiyalarni joriy etish va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini rivojlantirish sanoat korxonalarining samaradorligini oshiradi hamda mehnat unumdorligini ko'paytiradi.

5. Eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishni rag'batlantirish va logistika infratuzilmasini takomillashtirish orqali mintaqaviy raqobat ustunligini mustahkamlash mumkin.

6. Sanoatning ekologik barqarorligini ta'minlash uchun "yashil texnologiyalar"ni joriy etish, chiqindisiz ishlab chiqarish tizimlarini rivojlantirish zarur.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston sanoatining hozirgi rivojlanish bosqichi ixtisoslashuv va diversifikatsiya tamoyillariga asoslanmoqda. Kelgusi yillarda raqamli texnologiyalarni joriy etish, ilmiy-tadqiqot salohiyatini kuchaytirish va hududiy klaster siyosatini takomillashtirish orqali mamlakat sanoatining barqaror o'sishini ta'minlash mumkin. Shu yo'l bilan O'zbekistonning mintaqaviy sanoat salohiyati nafaqat ichki iqtisodiy barqarorlikni, balki xalqaro raqobatbardoshlikni ham ta'minlovchi omilga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. A. Smit. Xalqlar boyligi. — L.: W. Strahan and T. Cadell, 1776. — 412 b.
2. D. Rikardo. Siyosiy iqtisod va soliqlar prinsiplari. — L.: John Murray, 1817. — 384 b.
3. F. Perroux. Iqtisodiy makon: nazariya va qo'llanilishi. — Parij, 1950. — 265 b.
4. W. Leontief. Tarmoqlararo iqtisodiyot. — N.Y.: Oxford University Press, 1986. — 347 b.
5. P. Krugman. Geografiya va savdo. — Massachusetts: MIT Press, 1991. — 214 b.
6. M. Porter. Millatlarning raqobat ustunligi. — N.Y.: Free Press, 1990. — 432 b.
7. Jahon banki. O'zbekiston iqtisodiyotining transformatsiyasi: sanoatning qo'shilgan qiymat salohiyati. — Vashington: Jahon banki nashriyoti, 2023. — 198 b.
8. UNIDO. Sanoat rivojlanishi hisobotlari: tarkibiy transformatsiya va inklyuziv o'sish. — Vena: UNIDO Publications, 2022. — 226 b.
9. OECD. O'zbekiston iqtisodiy sharhi. — Parij: OECD Publishing, 2021. — 175 b.
10. B. Xolmirzayev. O'zbekiston hududlarida sanoat salohiyatining rivojlanish omillari. — T.: Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar jurnali, 2021. — №4. — 55–63-b.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
